

Colofon

Dit is een uitgave van het Holland Festival.

Kleine-Gartmanplantsoen 21

1017 RP Amsterdam

telefoon 020.627 65 66

telefax 020.620 34 59

Sponsors Holland Festival

Koninklijke PTT Nederland NV

(hoofdsponsor)

De Volkskrant b.v.

Dommelsche Bierbrouwerij B.V.

IBM Nederland N.V.

B.V. Weekbladpers

Drukkerijen de Bussy Ellerman Harms bv

Motivaction, bureau voor onderzoek

en strategieontwikkeling

Fiat Auto Nederland b.v.

Vereniging Buma / Stichting Stemra

Garuda Indonesia

Indover Bank

NCM - Holding N.V.

Subsidiënten Holland Festival

Ministerie van WVC

Ministerie van Economische Zaken

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Gemeente Amsterdam

Prins Bernhard Fonds

Goethe-Instituut Amsterdam

Cobo Fonds

Stichting VSB Fonds / VSB Bank

Holland Festival Vriendenkring

Alcatel Nederland bv

ABN AMRO Bank N.V.

Delta Lloyd Verzekeringsgroep NV

IBM Nederland N.V.

ING Bank

Kamer van Koophandel en Fabrieken voor
Amsterdam

Koninklijke Ahold nv

Koninklijke Nederlandse Toeristenbond

ANWB

Koninklijke PTT Nederland NV

KPMG Klijnveld

Nederlandsche Credietverzekering

Maatschappij nv

NV Koninklijke Distilleerderijen Erven Lucas

Bols

Sara Lee/DE N.V.

de Volkskrant

holland festival

Symfonisch Orkest en Koor van de Vlaamse Opera

Koordinator: Simon Halsey

Muzikale leiding: Stefan Soltesz

Penelope Walmsley-Clark, sopraan

Patricia Bardon, alt

Christopher Ventris, tenor 1

Guy de Mey, tenor 2

Henk van Heijnsbergen, bas

Werner van Mechelen, basso profundo

**Johann Sebastian Bach /
Arnold Schönberg**
Präludium und Fuge in Es-dur

Ludwig van Beethoven
Große Fuge

pauze

Igor Stravinsky
*Threni: id est Lamentationes Jeremiae
Prophetarum* voor vocale solisten, koor en
orkest

20 juni 1993, 15.00 uur
Concertgebouw, Amsterdam
Grote Zaal

Het concert is om circa 16.45 uur afgelopen
en wordt rechtstreeks uitgezonden op Radio 4.

Coproductie Antwerpen '93, Holland Festival,
Radio 4
Deze productie komt tot stand met steun van
het Stimuleringsfonds Nederlandse Culturele
Omroepproducties.

* Inleiding op *Threni* door Elmer Schönberger.
Concertgebouw, Dirigentenfoyer, 14.00 uur.
Toegang gratis.

Bach/Schönberg – *Präludium und Fuge in Es-dur*

Het derde deel van de *Clavierübung* begint en eindigt met respectievelijk deze Prelude en Fuga; omdat beide stukken in dezelfde toonsoort geschreven zijn, worden zij dikwijls samen gespeeld. Allereerst bevat de Prelude – een van Bachs meest grandioze toccata's – een aantal fugatisch uitgewerkte passages; het is geen ouverture of een inleiding tot een fuga, zoals in de achtenveertig Preludes en Fuga's van *Das Wohltemperierte Clavier*, maar een complete expositie op zichzelf. De Fuga werd (zonder de Prelude) door Mendelssohn gespeeld tijdens het beroemde orgelconcert dat hij gaf om geld in te zamelen voor een standbeeld van Bach; bij deze gelegenheid maakte ook Schumann kennis met het werk. Schönberg maakte zijn instrumentatie tussen mei en oktober 1928, in dezelfde periode als zijn Orkestvariaties. De eerste uitvoering vond plaats in Wenen op 10 november 1929, onder leiding van Anton Webern.

Beethoven – *Große Fuge*

De Große Fuge vergroot de betekenis van Beethoven meer dan welk ander werk ook (wat niet betekent dat ik het eerder als apart stuk dan als deel uit een strijkkwartet beschouw). Zij doorbreekt daarbij al onze muzikale en menselijke maatstaven, vooral door de ongehoorde, plotse, aangehouden, haast ongelooflijke energie.

De Fuge heeft nog altijd een slechte reputatie, ze wordt altijd beschouwd als duister, onhandelbaar, dissonant, meedogenloos luid; dat alles bewijst hoe slecht men haar kent. De kritiek, beroofd van vergelijkingen – haar belangrijkste werktuig naast het mes – heeft geen nieuwe liefde voor het werk gewekt. En terwijl zij het de grond in boort, ziet zij de draagwijdte ervan niet, ziet zij niet hoe het bijvoor-beeld territorium toeëigent dat gereserveerd was voor Debussy, of hoe de cadens speels uitgesteld wordt tegen het einde van de passage in Ges. Maar de criticus moet voelen hoe onafwendbaar de nieuwe maatstaven zijn, en hij kan ten hoogste raden naar iets dat de kunstenaar weet.

(Igor Stravinsky over de *Große Fuge*)

Stravinsky – *Threni*

Threni (1958) is Stravinsky's eerste volledige twaalftooncompositie. Het is 'streng' muziek op een 'streng' tekst: de Klaagzangen van Jeremia, zoals deze door de profeet na de val van Jeruzalem zijn opgetekend. De Klaagliederen maken zowel deel uit van de riten van de synagoge als van het rooms-katholieke officium op Witte Donderdag, Goede Vrijdag en Paaszaterdag. Stravinsky selecteerde voor zijncompositie fragmenten uit de hoofdstukken 1, 3 en 5 volgens de Vulgaat.

Threni ging in hetzelfde Venetië in première waar Stravinsky ruim een jaar eerder, op 29 augustus 1957, aan de piano in de nachtclub van Hotel Bauer Grünwald de eerste maten van het werk had genoteerd. De 76-jarige componist dirigeerde op 23 september 1958 zelf de eerste uitvoering in de Sala della Scuola Grande di San Rocco. Het was na The Rake's Progress in 1951 en Canticum sacrum in 1956 de derde belangrijke Stravinsky-première die in Venetië plaatsvond. De dichter Eugenio Montale, die in zijn dagboeken uitvoerig verslag heeft gedaan van de premières van deze 'aangenomen zoon' van Venetië, concludeerde dat, net als in het geval van Pounds Cantos en Joyce' Ulysses, kennis van het compositorische schema de luisteraar weinig baat en de muziek het best gedijt bij 'mentale maagdelijkheid'.

(Uit de programmatoelichting van Elmer Schönberger in de Holland Festival Almanak)

De Klaagliederen van Jeremia

De Elegia Prima

ALEPH. Quomodo sedet sola civitas plena populo! Facta est quasi vidua domus gentium: princeps provinciarum facta est sub tributo.

BETH. Plorans Plorivat in nocte, et lacrymae ejus in maxillis ejus.

HE. Facti sunt hostes ejus in capite, inimici ejus locupletati sunt. Quia Dominus locutus est super eam propter multitudinem iniquitatum ejus.

CAPH. Vide, domine, et considera, quoniam facta sum vilis.

RES. Vide, Domine, quoniam tribulor, conturbatus est venter meus, subversum est cor meum in memetipsa quoniam amaritudine plena sum. Foris interfecit gladius, et domi mors similis est.

De Elegia Tertia

1 Querimonia

ALEPH. Ego vir videns paupertatem meam in virga indignationis ejus.

Me menavit, et adduxit in tenebras, et non in lucem.

Eerste Klaaglied

ALEF. Hoe zit de stad zoo eenzaam, die vol volks was; zij is als eene weduwe geworden; zij die groot was onder de heidenen, eene Vorstin onder de landschappen, is cijnsbaar geworden.

BETH. Zij weent steeds des nachts, en hare tranen loopen over hare kinnebakken.

HÉ. Hare tegenpartijders zijn ten hoofd geworden, hare vijanden zijn gerust, omdat de Heere haar bedroefd heeft vanwege de veelheid harer overtredingen.

KAF. Zie Heere, en aanschouw, dat ik ontwaard geworden ben.

RESCH. Aanzie, Heere, want mij is bange; mijn ingewand is beroerd, mijn hart heeft zich omgekeerd in het binnenste van mij, want ik ben zeer wederspanning geweest; van buiten heeft mij het zwaard van kinderen beroofd, van binnen is als de dood.

Derde Klaaglied

1 Klacht

ALEF. Ik ben de man die ellende gezien heeft door de roede zijner verbolgenheid.

Hij heeft mij geleid en gevoerd in de duisternis en niet in het licht.

Tantum in me vertit, et convertit manum suam tota die.

BETH. Vetustam fecit pellem meam et carnem meum, contrivit ossa mea.

Aedificavit in gyro meo, et circumdedit me felle et labore.

In tenebrosis collocavit me, quasi mortuos sempiternos.

VAU. Et fregit ad numerum dentes meos, cibavit me cinere.

Et repulsa est a pace anima mea, oblitus sum bonorum.

Et dixi: Perit finis meus, et spes mea a Domine.

ZAIN. Recordare Paupertatis, et transgressionis meae, absinthii et fellis.

Memoria memor ero, et tabescet in me anima mea.

Haec recolens in corde meo, ideo sperabo.

2 Sensus spei

HETH. Misericordiae Domini, quia non sumus consumpti; quia non defecerunt miserationes ejus.

Hij heeft Zich immers tegen mij gewend, Hij heeft zijne hand den ganschen dag veranderd.

BETH. Hij heeft mijn vleesch en mijne huid oud gemaakt, Hij heeft mijne beenderen gebroken.

Hij heeft tegen mij gebouwd, en Hij heeft mij met gal en moeite omringd.

Hij heeft mij gezet in duistere plaatsen, als degenen die overlang dood zijn.

VAU. Hij heeft mijne tanden met zandsteentjes verbrijzeld, Hij heeft mij in de asch nedergedrukt.

En Gij hebt mijne ziel verre van den vrede verstooten, ik heb het goede vergeten.

Toen zeide ik: Mijne sterkte is vergaan, en mijne hope van den Heere.

ZAIN. Gedenk aan mijne ellende en aan mijne ballingschap, aan den alsem en gal.

Mijne ziel gedenkt er wel terdege aan, en zij bukt zich neder in mij.

Dit zal ik mij ter harte nemen, daarom zal ik hopen.

2 Opvatting van Hoop

CHETH. Het zijn de goedertierenheden des Heeren dat wij niet vernield zijn, dat zijne barmhartigheden geen einde hebben.

Novi diluculo, mult est fides tua.

Pars mea Dominus, dixit anima mea; propterea exspectabo eum.

TETH. Bonus est Dominus sperantibus in eum, animae quaerenti illum.

Bonum est praestolari cum silentio salutare Dei.

Bonum est viro, cum portaverit jugum ab adolescentia sua.

LAMED. Ut contereret sub pedibus suis omnes victos terrae;

Ut declinaret iudicium viri in conspectu vultus Altissimi;

Ut perverteret hominem in iudicio suo, Dominus ignoravit.

NUN. Scrutemur vias nostras, et quaeremus, et revertamur ad Dominum.

Levemus corda nostra cum manibus ad Dominum in coelos.

Nos inique egimus, et ad iracundiam provocavimus; incirco tu inexorabilis es.

SAMECH. Operuisti in furore, et percussisti nos; occidisti, nec pepercisti.

Opposuisti nubem tibi, ne transeat oratio.

Zij zijn allen morgen nieuw, uwe trouw is groot.

De Heere is mijn deel, zegt mijne ziel, daarom zal ik op Hem hopen.

TETH. De Heere is goed dengenen die Hem verwachten, der ziel die Hem zoekt.

Het is goed dat men hope en stil zij op het heil des Heeren.

Het is goed voor een man, dat hij het juk in zijne jeugd draagt.

LAMED. Dat men alle de gevangenen der aarde onder zijne voeten verbrijzelt.

Dat men het recht eens mans buigt voor het aangezicht des Allerhoogsten.

Dat men eenen mensch verongelijkt in zijne twistzaak, zoude de Heere het niet zien?

NUN. Laat ons onze wegen onderzoeken en doorzoeken, en laat ons wederkeeren tot den Heere.

Laat ons ons hart opheffen, mitsgaders de handen, tot God in den hemel.

Wij hebben overtreden en wij zijn wederspannig geweest, daarom hebt Gij niet gespaard.

SAMECH. Gij hebt ons met toorn bedekt en Gij hebt ons vervolgd; Gij hebt ons gedood, Gij hebt niet verschoond.

Gij hebt U met eene wolk bedekt, zoodat er geen gebed doorkwam.

Eradicationem et abjectionem posuisti me in medio populorum.

AIN. Oculus meus afflictus est, nec tacuit, eo quod non esset requies.

Donec respiceret et videret Dominus de coelis.

Oculus meus depraedatus est animam meam in cunctis filiabus urbis meae.

TSADE. Venatione ceperunt me quasi avem inimici mei gratis.

Lapsa est in lacum vita mea, et posuerunt lapidem super me.

Inundaverunt aquae super caput meum; dixi: Perii.

COPH. Invocavi nomen tuum, Domine, de lacu novissimo.

Vocem meam audisti; ne avertas aurem tuam a singultu meo et clamoribus.

Appropinguasti in die quando invocavi te; dixisti: Ne timeas.

3 Solacium

RES. Judicasti, Domine, causam animae meae, redemptor vitae meae.

Vidisti, Domine, iniquitatem illorum adversum me.

Gij hebt ons tot een uitvaagsel en wegwerpsel gesteld in het midden der volkeren..

AIN. Mijn oog vliet en kan niet ophouden, omdat er geen rust is.

Totdat de Heere van den hemel het aanschouwe en het zie.

Mijn oog doet mijne ziel moeite aan, vanwege alle de dochteren mijner stad.

TSADE. Die mijne vijanden zijn zonder oorzaak, hebben mij als een vogelken dapperlijk gejaagd.

Zij hebben mijn leven in eenen kuil uitgeroeid, en zij hebben eenen steen op mij geworpen.

De wateren zwommen over mijn hoofd; ik zeide: Ik ben afgesneden.

KOF. Heere, ik heb uwen naam aangeroepen uit den ondersten kuil.

Gij hebt mijne stem gehoord; verberg uw oor niet voor mijn zuchten, voor mijn roepen.

Gij zijt genaderd ten dage als ik U aanriep, Gij hebt gezegd: Vrees niet.

3 vertroosting

RESCH. Heere, Gij hebt de twistzaken mijner ziel getwist, Gij hebt mijn leven verlost.

Heere, Gij hebt gezien de verkeerdheid die men mij aangedaan heeft.

Vidisti omnen furorem, universas cogitationes eorum adversum me.

SIN. Audisti opprobrium eorum, Domine, omnes cogitationes eorum adversum me:

Labia insurgentium mihi, et meditationes eorum adversum me tota die.

Sessionem eorum, et resurrectionem eorum vide, ego sum psalmus eorum.

THAU. Reddes eis vicem, Domine, juxta opera manuum suarum.

Dabis eis scutum cordis, laborem tuum.

Persequeris in furore, et conteres eos sub coelis, Domine.

De Elegia Quinta

Oratio Jeremiae Prophetae

Recordare, Domine, quid acciderit nobis; intueri et respice opprobrium nostrum.

Tu autem, Domine, in aeternum permanebis, solium tuum in generationem et generationem.

Converte nos, Domine, ad te, et convertemur; innova dies nostros, sicut a principio.

Gij hebt al hunne wraak gezien, al hunne gedachten tegen mij.

SCHIN. Heere, Gij hebt hun smaden gehoord en al hunne gedachten tegen mij.

De lippen dergenen die tegen mij opstaan, en hun dichten tegen mij den ganschen dag.

Aanschouw hun zitten en opstaan; ik ben hun snarenspeel.

THAU. Heere, geef hun weder die vergelding naar het werk hunner handen.

Geef hun een deksel des harten; uw vloek zij over hen.

Vervolg ze met toorn en verdelf ze van onder den hemel des Heeren.

Vijfde Klaaglied

Het gebed van de profeet Jeremia

Gedenk, Heere, wat ons geschied is, aanschouw het, en zie onzen smaad aan.

Gij, o Heere! zit in eeuwigheid, uw troon is van geslacht tot geslacht.

Heere, bekeer ons tot U, zo zullen wij bekeerd zijn; vernieuw onze dagen als van ouds.

Biografieën

De Engelse sopraan **Penelope Walmsley-Clark** begon haar internationale loopbaan toen ze door Covent Garden werd gevraagd als Koningin van de Nacht in 1987, een rol die ze daarna achtereenvolgens zong te Genève en Boston en bij de English National Opera. Zij trad op in Nigel Osborne's *The Electrification of the Soviet Union* voor het festival van Glyndebourne en te Berlijn. In het Royal Opera House Covent Garden werkte ze mee aan Berio's *Un re in ascolto* gedirigeerd door de componist. Ze verleende haar medewerking aan de wereldpremière van Birtwistle's *Gawain* in Covent Garden en zong in Ligeti's *Le Grand Macabre* te Wenen en in de Royal Festival Hall te Londen. Penelope Walmsley-Clark heeft een uitgebreid concert-repertoire dat reikt van Brahms, Tippett en Schönberg tot Henze, Ligeti en Maderna.

De Ierse mezzosopraan **Patricia Bardon** bezit een uitgebreid concert- en oratoriumrepertoire. Tot haar talrijke operarollen behoren Floßhilde (*Der Ring des Nibelungen*), Olga (*Jevgeni Onegin*), Anna (*Les Troyens*), Suzy (*La Rondine*) en Maddalena (*Rigoletto*). Tijdens het seizoen 1991-'92 vertolkte zij de rollen van Maddalena, Edwige (*Guillaume Tell*) en Wowlke (*La fanciulla del west*) in Covent Garden en Suzuki (*Madama Butterfly*) en Maddalena bij de Opera North. Bij de Vlaamse Opera was ze te zien als Helen in Michael Tippett's *King Priam*. Dit seizoen stonden Olga voor Opera North, Maddalena en Annina (*Der Rosenkavalier*) voor de English National Opera en Ursula in *Béatrice et Bénédicte* voor de Welsh National Opera op haar programma.

De Engelse tenor **Christopher Ventris** debuteerde als Vanja (*Kát'a Kabanová*) bij de Glyndebourne Touring Opera. Een jaar later zong hij voor het eerst in het Royal Opera House, Covent Garden in *Der Rosenkavalier*. Verder was hij te horen bij de Welsh National Opera in *La Traviata*. Tijdens het seizoen 1990-'91 zong hij onder meer Jacquinio (*Fidelio*) bij de Glyndebourne Touring Opera, Uldino (*Attila*) en Paris (*King Priam*) bij Opera North. Vorig seizoen was hij te gast in de Royal Festival Hall met het Royal Philharmonic Orchestra onder leiding van Antal Dorati. Dit seizoen zong hij onder meer de Steuermann in *Der fliegende Holländer* te Leipzig en maakte hij zijn debuut te Genève in Mozarts *Die Zauberflöte*.

De Belgische tenor **Guy de Mey** werkte als barokmuziekvertolker samen met dirigenten als Ton Koopman, Gustav Leonhardt, Sigiswald Kuijken, Jos van Immerseel, John Eliot Gardiner en Frans Brüggen. In 1986 maakte hij met *Orfeo* zijn Londense debuut in de Royal Albert Hall. Een jaar later vertolkte hij de titelrol in *Atys* van Lully bij de opera's van Parijs en Firenze. Gedurende het seizoen 1987-'88 gasteerde Guy de Mey in de Muntchouwburg in de *Lulu*-productie van Alban Berg en in *Boris Godonov* van Moesorgski. In het seizoen 1990-'91 werkt hij mee aan de wereldpremière van *Un Malheureux vêtu de noir* van Jan van Vlijmen in het Holland Festival en *Die Zauberflöte* van Mozart onder Roger Norrington in de Royal Albert Hall te Londen. In april jongstleden zong Guy de Mey in de *Matthäuspassion* met het Concertgebouworkest.

De Nederlandse bas **Henk van Heijnsbergen**, die verbonden is aan het Groot Omroepkoor, heeft zich internationaal een naam verworven door een aantal uitvoeringen onder leiding van Karlheinz Stockhausen. Aan het begin van het seizoen 1990-'91 maakte hij zijn operadebuut als Ermit in *Der Freischütz* bij Opera Forum. Daarna was hij te horen als Micha in Smetana's *Prodaná nevěsta* bij het Brabants Orkest. Vorig seizoen zong hij in *Fidelio* en *Die Frau ohne Schatten* bij de Nederlandse Opera en Nourabad in *Les pêcheurs de perles* van Bizet en verleende hij zijn medewerking aan een aantal uitvoeringen van Mozarts Requiem onder leiding van Frans Brüggem. Dit seizoen vertolkte hij onder meer Babilio in Rossini's *Il Barbiere di Siviglia* bij Opera Zuid en Snu in Britten's *A midsummer night's dream* bij De Nederlandse Opera.

De Belgische bas-bariton **Werner van Mechelen** volgde meesterkursussen bij Robert Holl, Dietrich Fischer-Dieskau en Elisabeth Schwarzkopf. Zijn huidige professor is Malcolm King. In mei 1988 werd hij laureaat van de Internationale Koningin Elisabethwedstrijd voor Zang en in 1989 behaalde hij de tweede prijs in de discipline 'Lied' op het Internationaal Vocalisten Concours in 's-Hertogenbosch. Nadat hij een jaar aan de operastudio van Zürich verbonden was geweest, werd hij geëngageerd door het Landestheater van Coburg, waar hij diverse hoofdrollen zong, onder meer Dandini (*La Cenerentola*) in het regiedebuut van Brigitte Fassbaender. Tijdens het seizoen 1989-'90 debuteerde hij bij de Vlaamse Opera als Harlekin in *Ariadne auf Naxos*.

De Hongaarse dirigent **Stefan Soltesz** (1949), studeerde aan de Hochschule für Musik und darstellende Kunst te Wenen, bij Hans Swarowsky. Hij was assistent van Karl Böhm, Christoph von Dohnanyi en Herbert von Karajan. Hij dirigeert geregeld in de Wiener Staatsoper, de Hamburgische Staatsoper en de Deutsche Oper Berlin. Hij is ook chefdirigent bij het Staatstheater te Braunschweig. In 1992 maakte hij zijn Amerikaanse debuut bij de opera van Washington met Verdi's *Otello*. Soltesz dirigeerde ook talrijke concerten met de Wiener Symphoniker, het ORF-Symphonieorchester Wien, het Mozarteum Orchester Salzburg, het orkest van de Hessische Rundfunk Frankfurt, het Radio Symphonieorchester Stuttgart, het NDR Orchester Hamburg, het Orchestra Sinfonica di Bologna, het RAI-Orkest van Turijn, het Münchner Rundfunkorchester en het Orchestre de Radio France. Hij realiseerde opnamen van *La Bohème* met Lucia Popp en Francisco Araiza en *Der Kreidekreis* van Alexander von Zemlinsky. In de Vlaamse Opera dirigeerde hij tijdens het seizoen 1990-'91 met veel succes de voorstellingen van *Elektra* met Eva Marton in de titelrol. Sinds juni 1992 is Stefan Soltesz eerst gastdirigent bij de Oper Leipzig.

De Brit **Simon Halsey** behoort tot de toonaangevende dirigenten van zijn generatie en heeft vooral als koorleider een aanzienlijke reputatie opgebouwd. Hij is koorleider van de Vlaamse Opera, koordirecteur van het City of Birmingham Symphony Chorus, chefdirigent van de City of Birmingham Touring Opera (waarvoor hij Wagners *Ring* en opera's van Mozart, Offenbach, Verdi en Puccini dirigeer-

de), koordirecteur van de Academy of Ancient Music en mededirecteur van het London Philharmonia Chorus.

Het **Symfonisch Orkest van de Vlaamse Opera** werd begin 1989 na audities voor een internationale jury samengesteld. Het bestaat voor een deel uit musici van de vroegere Opera voor Vlaanderen, maar is voor het overgrote deel aangevuld met nieuwe, nationale en internationale musici. Het orkest, dat inmiddels uit een tachtigtal leden bestaat, heeft ondertussen talrijke succesvolle operaprodukties verzorgd, zoals *Don Carlos* en *Un ballo in maschera* van Verdi, *Jevgeni Onegin* van Tsjaikovski, *Elektra* en *Der Rosenkavalier* van Strauss, *Manon Lescaut* en *Tosca* van Puccini, *Parsifal* en *Der fliegende Holländer* van Richard Wagner, *Alcina* van Händel, *King Priam* van Michael Tippett en concertante uitvoeringen van Rossini's *Tancredi* en Puccini's *Edgar* en *La Rondine*. Intendant Marc Cléméur engageerde als vaste gastdirigent Silvio Varviso. Daarnaast speelt het orkest onder leiding van gastdirigenten als Thomas Fulton (Puccini's *Edgar*), Gabriel Chmura (Mahlers Vijfde Symfonie), Jos van Immerseel (Händels *Alcina*), Elgar Howarth (*King Priam* van Michael Tippett) en Graeme Jenkins (Oudejaarsavond- en Nieuwjaarsconcert 1991-'92).

Het **Koor van de Vlaamse Opera** is, zoals het huis waaraan het verbonden is, amper enkele jaren oud. Het ensemble is samengesteld uit, vooral jonge, Belgische en buitenlandse zangers die na audities voor een internationale jury geselecteerd werden. Peter Burian kreeg de opdracht om van deze jonge groep een professioneel opera- en concertkoor te maken.

Al tijdens het openingsconcert van de Vlaamse Opera te Antwerpen, waar het Stabat Mater van Rossini werd uitgevoerd, liet het nieuwe koor grote indruk na. Tijdens de daaropvolgende koorconcerten, de concertante uitvoeringen van *Tancredi*, *Edgar* en *La Rondine*, als ook de *Carmina Burana*-concerten bevestigde het koor de eerste positieve indrukken. In operaprodukties als *Simone Boccanegra*, *Don Carlos*, *Manon Lescaut*, *Parsifal*, *Der fliegende Holländer*, *Tosca*, *King Priam*, *Un ballo in maschera* en *Der Rosenkavalier* bewees het dat het ook een eersterangs theaterensemble is. Vanaf het seizoen 1991-'92 is Peter Burian, die koorleider werd bij de Weense Staatsopera, opgevolgd door Simon Halsey.